

Yönetmen: Ümit Ünal

Senaryo: Ümit Ünal

Oyuncular: Serra Yılmaz (Saliha), Ali Poyrazoğlu (Firuz), Fikret Kuşkan (Tunç)

2002/Türkiye/Türkçe/91

“...Ama çıt çıkmıyordu, en küçük bir uğultu bile duyulmuyordu. Makine böylesine sessiz çalıştığı için dikkatinizi çekmiyordu.”

- F.Kafka'nın *Ceza Sömürgesi* kitabından

Katil kim ya da kimler sorusunun tek bir cevabını mı aramalı? Yasaklanan aşklar, imkanları mahvedilen hayatlar da, bir o kadar yok edici bir şiddet değil midir? Katil kim sorusuna cevap ararken, katilleri yaratan, büyüten onu aşan nedenleri de düşündüren bir film 9. Ümit Ünal'ın filmi, katilin kim olduğu peşine düşen klasik polisiye türlerinden ayrıştıran, cinayetin ardındaki toplumsal nedenlere de dikkat çekmesi.

Filmde, nereden geldiğini kimsenin bilmediği, sokaklarda yaşayan 'Kirpi' lakaplı genç kadın tecavüz edildikten sonra, vahşice öldürülmüştür. İlk sahnede, sorguya çekilen eski komünist Salim, bu hikayenin pis olduğunu, rahatımızı kaçıracığını söylüyor. Gerçekten de film, pek ihtimal vermediğimiz sanıklardan dahi şüphelendirirken; en çok ihtimal verdiklerimizin katil olamayacağı düşüncesiyse algımızı, varsayımlarımızı sürekli ters yüz ediyor.

Sahnelerin neredeyse tamamı sorgu odasında geçmesine rağmen, filmin bu kadar sürükleyici olması kurgunun ve oyuncuların yaratıcılığına dikkat çekiyor. Filmin en önemli biçimsel özelliklerinden biriyse dijital çekilmiş olması. Karanlık sorgu odasında geçen film, montajlanıp diyalog oluşturulmuş konuşmalarla oldukça sürükleyici ilerliyor. Diyaloglara kendimizi kaptırırken, şüphelileri karşılaştırıp, kimin katil olduğunu çözecek vakti bulamıyoruz. Fakat, belki de asıl soru zaten bu olmamalı; zira katilin kim olduğu sorusuna bir dedektif analiziyle yaklaşmıyor film. Git gide derinleşen, farklılaşan hikayeleri merakla dinlerken, film katilin kim olduğunu düşündürmeyi bırakıyor; hikaye katilin kimliğinden, karakterlerin utanarak taşıdıkları, gizledikleri eşcinsel kimlikleri ve evlilik dışı ilişkilerini takip etmeyi yeğliyor.

Filmin akıcılığını ve gerçekçiliğini korumasını sağlayan güçlü etkenlerden biri de oyuncuların performansı. Fikret Kuşkan, Serra Yılmaz, Ali Poyrazoğlu, Rafa Radomisli, Cezmi Baskın ve Ozan Güven'in başrolleri paylaştığı filmin kadrosu dikkat çekici. 9. Fikret Kuşkan'a 2002'de en iyi erkek oyuncu ve Serra Yılmaz'a 2003'te en iyi kadın oyuncu ödülü kazandırdı. Fikret Kuşkan, şüphelilerden biri olan, kasap Tunç rolünü canlandırıyor. Kendine son derece güvenen bu harbi delikanlı genç, sorgu odasında terler döküyor; heyecanla hikayeden hikayeye atlıyor, günü birlik ilişkilerinden bahsederken “racona ters” hiçbir şey yapmadığından dem vurup duruyor. Film boyunca, bu kabadayı, serseri karakter kendinden ne kadar emin olduğunu sürekli teşhir ederken; gözlerindeki, heyecanındaki tedirginliğiyle bizi şüphe içinde bırakmaya devam ediyor. Filme damgasını vuran bir diğer oyuncu; anne rolünde olan, dindar, kendi halinde bir kadını canlandıran Serra Yılmaz. Bu anaç görünen kadının oldukça sakin, kendinden emin konuşmaları ve mahalledeki insanlara olan nefretini gayet sıradan bir durummuş gibi doğallıkla yansıtmaları oldukça etkileyici. Karakterler o kadar mahalle hayatından ki bazen karikatürize edilmiş izlenimi veriyorlar. Oyuncuların yetkinlikle mimiklerindeki detaylara yansıttıkları karakter evhamları ve tedirginlikleri ise karakterlerin gerçekçiliğini korumasını sağlıyor.

Uzun yıllar senaristlik yapan Ümit Ünal'ın bu ilk filminin, en iyi film, ve en iyi senaryo ödüllerine layık görülmesi ve Türkiye'nin Oscar adayı olması şaşırtıcı değil. En iyi kadın oyuncu, en iyi erkek oyuncu ödüllerinin yanında, en iyi film müziği ödülünün de hakkını veren bir film 9.

Merve Rumeysa Tapınc

14 Mart Çarşamba 18:00